

ΒΙΒΛΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Η σχέση μου με το περιβάλλον

1. Γνωριμία - Συμβόλαιο συνεργασίας
2. Το περιβάλλον μου και εγώ. Σχέση αλληλεπίδρασης.
3. Οι κοινωνικοί ρόλοι μου
4. Οι αξίες μου (αξίες - σύνδεση με το περιβάλλον)
5. Συγκρούσεις
6. Τα πρότυπά μου και πώς με επηρεάζουν
7. Οι αλλαγές στη ζωή μου και πώς τις αντιμετωπίζω (διαχείριση συναισθημάτων - δυσκολιών)
8. Το μέλλον μου και πώς το αντιμετωπίζω (λήψη αποφάσεων - υπευθυνότητα)
9. Τι κάνω με τον ελεύθερο χρόνο μου (διαχείριση ελεύθερου χρόνου)
10. Αξιολόγηση - κλείσιμο ομάδας

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Γνωριμία - Συμβόλαιο συνεργασίας

Προτεινόμενος χρόνος: 1 1/2 ώρα

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Η εξοικείωση των μαθητών με το πλαίσιο των συναντήσεων, τη θεματολογία που θα επεξεργαστείτε στην τάξη και την εκπαιδευτική διαδικασία που θα ακολουθήσετε
- Η γνωριμία των μελών της ομάδας μεταξύ τους
- Η δημιουργία κλίματος ασφάλειας, εμπιστοσύνης και αλληλοσεβασμού στην ομάδα

B: ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

15'

Σε κύκλο

Σε αυτή την πρώτη συνάντηση είναι χρήσιμο να εξηγήσετε στους μαθητές τι είναι ένα πρόγραμμα αγωγής υγείας και ποιος ο σκοπός του. Πιο συγκεκριμένα εξηγήστε τους ότι η αγωγή υγείας διαφέρει από τα υπόλοιπα μαθήματα. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας θα πραγματοποιούνται συναντήσεις μέσα από τις οποίες τα παιδιά θα μάθουν περισσότερα πράγματα για τον εαυτό τους, θα τον γνωρίσουν καλύτερα, θα ανακαλύψουν τι τους αρέσει, τι θέλουν και τι επιδιώκουν στη ζωή τους. Στόχος είναι αυτή η εμπειρία να τα βοηθήσει να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες της ζωής τους και να τα προστατέψει από διάφορους κινδύνους.

Επίσης είναι καλό να ενημερώσετε τα παιδιά ότι θα χρησιμοποιήσετε μια νέα μαθησιακή προσέγγιση. Εισαγωγικά θα μπορούσατε να τους πείτε: "Μην περιμένετε να μιλούμε εμείς συνέχεια. Θα δουλέψουμε ατομικά και όλοι μαζί, σε ζευγάρια και μικρές ομάδες μιλώντας, γράφοντας, ζωγραφίζοντας, παίζοντας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, θα γνωρίσουμε έναν καινούριο τρόπο για να μαθαίνει κανείς εκφράζοντας τις σκέψεις του, τις εμπειρίες και τα συναισθηματά του στα υπόλοιπα παιδιά της τάξης. Ο στόχος μας εδώ δεν είναι να πάρετε εγκυκλοπαιδικές γνώσεις, ούτε υπάρχουν καλοί και λιγότερο καλοί μαθητές. Ο στόχος είναι να μάθετε πράγματα που σας χρειάζονται στη ζωή σας και τα αποτελέσματα, από αυτά που μαθαίνετε, θα τα νιώσετε πρώτα εσείς οι ίδιοι και μετά οι άλλοι γύρω σας".

Βοηθητικό θα ήταν, επίσης, να τους εξηγήσετε από την αρχή τη σημασία που έχουν τα τετράδια για το μαθητή. Αυτά τα τετράδια, που είναι προσωπικά και μπορούν να μείνουν εμπιστευτικά, δίνουν στα παιδιά την ευκαιρία να καταγράφουν συναισθήματα και νέα πράγματα που έμαθαν, με σχέδια, σύμβολα και κείμενα. Τα παιδιά μπορούν να γράφουν σε όλη τη διάρκεια των συναντήσεων τι τους συμβαίνει και πώς βλέπουν τον εαυτό τους, ενώ στο τέλος μπορεί να χρησιμεύσουν και για την προσωπική τους αξιολόγηση. Ζητήστε από τα παιδιά να έχουν μαζί τους το ατομικό τους τετράδιο σε κάθε συνάντηση. Στο τετράδιο αυτό θα φυλάσσουν ακόμα όλα τους τα γραπτά και τη δουλειά από κάθε συνάντηση.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

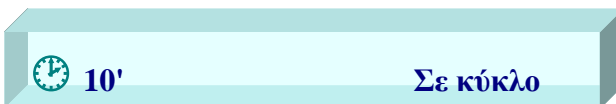
Ενημερώστε τα παιδιά ότι σε κάθε συνάντηση θα επεξεργάζεστε ένα κεντρικό θέμα, το οποίο θα αποτελεί τον κορμό της συνάντησης, και παράλληλα θα γίνεται σύνδεση με διάφορα πιο εξειδικευμένα θέματα, τα οποία αποτελούν προεκτάσεις του κεντρικού κορμού.

Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- πίνακας
- μεγάλα φύλλα χαρτί
- φύλλα χαρτί A4
- μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων
- στιλό
- κάρτες ή αντικείμενα για το χωρισμό σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Ζητήστε από όλα τα παιδιά της τάξης να καθίσουν σε κύκλο και να απομακρύνουν από μπροστά τους τα θρανία. Εξηγήστε στα παιδιά ότι αυτό τον τρόπο διάταξης στο χώρο τον προτιμούμε, γιατί μπορούμε να βλέπουμε ο ένας τον άλλο και είμαστε όλοι ισότιμοι.

Εισαγωγική δραστηριότητα

Ζητήστε από τα παιδιά να πει το καθένα το όνομά του και ένα επίθετο που να αρχίζει με το ίδιο γράμμα με αυτό και που το παιδί αισθάνεται ότι τον/την χαρακτηρίζει (π.χ. Ευτύχης - ευγενικός).

Μιλήστε και σείς με τη σειρά σας.

Ανταλλάξτε τις σκέψεις που είχε η ομάδα κάνοντας αυτή την άσκηση.

Δραστηριότητα 1: "Συστάσεις"

Αφού γνωριστεί η ομάδα, θα πρέπει να εξηγήσετε στα παιδιά τους κανόνες που ισχύουν και τον τρόπο με τον οποίο θα γίνονται οι συναντήσεις στον κύκλο. (Μιλάει ένας κάθε φορά, οι υπόλοιποι ακούν προσεκτικά, δεν διακόπτουν, περιμένουν να ολοκληρώσει αυτός που μιλάει για να απαντήσουν, όποιος μιλάει σέβεται το χρόνο των άλλων και το κυριότερο κανένας δεν μιλάει χωρίς να πάρει το λόγο.)

Εάν θέλετε να κάνετε τη διαδικασία πιο ξεκάθαρη, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα αντικείμενο (π.χ. το σκήπτρο του ομιλητή), το οποίο θα πρέπει να κρατά το παιδί που θέλει να μιλήσει. Αφού ολοκληρώσει, το αφήνει στο κέντρο του κύκλου από όπου το παίρνει ο επόμενος ομιλητής. Το αντικείμενο αυτό δεν δίνεται από χέρι σε χέρι.

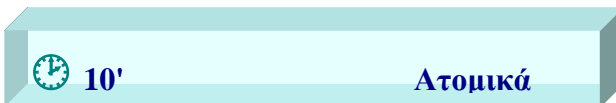
Με αυτή τη διαδικασία εξασφαλίζουμε ότι θα μιλάει ένα άτομο κάθε φορά, χωρίς να έχει το φόβο ότι κάποιος θα τον διακόψει.

Δυσκολίες εφαρμογής

Μπορεί να παρατηρήσετε κάποια δυσκαμψία στο να αλλάξουν τα παιδιά τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσαν μέχρι τώρα και να καθίσουν όλα μαζί σε κύκλο. Η δυσκαμψία όμως αυτή κρατά μέχρι να εξοικειωθούν με τον κύκλο, να σημειωθεί η αλλαγή και να ενταχθούν κανονικά στην καινούρια δομή.

Όταν θα κάθονται σε αυτό τον κύκλο, θα ξέρουν ότι θα τους ακούσουν και θα τους σεβαστούν. Αυτό όμως δεν γίνεται έτσι απλά. Πρέπει όλοι να βοηθήσουν να γίνει αυτός ο κύκλος ένας ξεχωριστός τόπος για όλα τα μέλη της ομάδας.

Δραστηριότητα 2: "Εφημερίδα τοίχου"

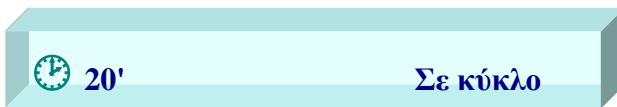
Ζητήστε από τα παιδιά να γράψουν το καθένα χωριστά σε μια λευκή σελίδα Α4 τι περιμένουν να κερδίσουν από αυτές τις συναντήσεις.

Στη συνέχεια χωρίστε την ομάδα όσο είναι δυνατόν σε μονό αριθμό υποομάδων, που θα αποτελούνται από μονό αριθμό μελών. Για να διαφυλαχθεί το τυχαίο του διαχωρισμού, μπορείτε να χωρίσετε τα παιδιά με βάση την ημερομηνία γέννησής τους. Δηλαδή όλα τα

παιδιά στοιχίζονται με βάση την ημερομηνία, αλλά όχι το έτος γέννησής τους. Από την στοιχίση αυτή, χωρίς να αλλάξει η διάταξη αποσπάστε τις υποομάδες.

Ζητήστε από τις υποομάδες που έχετε χωρίσει να καταγράψουν σε μια νέα σελίδα όλες τις προσδοκίες των μελών για τις συναντήσεις που πρόκειται να γίνουν και να συζητήσουν μεταξύ τους κοινά σημεία και διαφορές.

Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία και οι υποομάδες επανέλθουν στον κύκλο (ολομέλεια), ένα παιδί από κάθε ομάδα (το οποίο έχει επιλέξει η ίδια η ομάδα) παρουσιάζει τις προσδοκίες της ομάδας του. Το ίδιο κάνουν όλες οι ομάδες. Όλες οι σελίδες τοιχοκολλούνται στην "εφημερίδα τοίχου".

Σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας καταγράψτε στον πίνακα τους κεντρικούς άξονες των προσδοκιών των ομάδων, ώστε στο τέλος να υπάρξει η σύνθεση των προσδοκιών όλης της ομάδας-τάξης.

Αφού ανακοινώσετε στα παιδιά τις προσδοκίες τους σε βασικούς άξονες, ρωτήστε τα: "Τι χρειάζεται να κάνουμε για να πραγματοποιήσουμε τους στόχους που βάλαμε;" Το κάθε παιδί προτείνει κάτι και αυτό γράφεται σε ένα μεγάλο χαρτί (π.χ. θα είμαι ήσυχος και θα συμμετέχω). Πείτε τους τι θα κάνετε εσείς για να βοηθήσετε και να συμβάλετε

στην πραγματοποίηση αυτών των στόχων (π.χ. θα είμαι συνεπής στην ώρα μου και θα είμαι ευχάριστος).

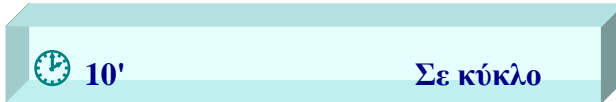
Στη συνέχεια διαχωρίστε αυτά που ο καθένας θα προσπαθήσει να κάνει και αυτά που αποτελούν τους κανόνες. Καταγράψτε τους κανόνες σε ένα μεγάλο φύλλο χαρτί και τοποθετήστε τους στον πίνακα για να τους βλέπουν όλοι.

Καθορίστε μαζί τους αδιαπραγμάτευτους κανόνες που χρειάζονται για να λειτουργήσει η ομάδα και να υπάρξει εμπιστοσύνη από όλους και σε όλους. Αφού συμφωνήσει όλη η ομάδα για τους κανόνες αυτούς, υπογράφετε το "συμβόλαιο". Κάθε μέλος της ομάδας υπογράφει στο κάτω μέρος του μεγάλου φύλλου με τους κανόνες.

Στον προτεινόμενο κατάλογο βασικών κανόνων μπορεί να περιλαμβάνονται οι παρακάτω:

- δεν φωνάζουμε
- μιλάει μονάχα ένας κάθε φορά
- άκουμε τον άλλο όταν μιλάει
- δεν διακόπτουμε
- δεν μειώνουμε κανένα
- όλοι είμαστε το ίδιο σημαντικοί
- εμπιστευόμαστε τους άλλους
- προσέχουμε την αίθουσα

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Τελειώστε τη συνάντηση με ομαδική συζήτηση ρωτώντας τα παιδιά πώς αισθάνθηκαν στην πρώτη συνάντηση. Ρωτήστε τα παιδιά "τι σας άρεσε περισσότερο από αυτά που κάναμε σήμερα ή τι δεν σας άρεσε", "πώς θα χαρακτηρίζατε τη δουλειά μας σήμερα".

Εκφράστε και τη δική σας άποψη, σκέψη, συναίσθημα (όχι κρίση).

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Μπορείτε να ζητήσετε από τα παιδιά την παρακάτω εργασία για το σπίτι:

Τα παιδιά στο ατομικό τους τετράδιο γράφουν το προσωπικό τους συμβόλαιο για την επίτευξη των στόχων που τέθηκαν από την ομάδα και τι θα κάνει το καθένα για να συμβάλει στην πραγματοποίηση τους.

2η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Το περιβάλλον μου και εγώ. Σχέση αλληλεπίδρασης

Προτεινόμενος χρόνος: 1 1/2 ώρα

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως το περιβάλλον γενικότερα επηρεάζει τη συμπεριφορά, τα συναισθήματα, τις επιλογές και τον τρόπο ζωής τους
- Να ανακαλύψουν τις δυνατότητες που έχουν τα ίδια να επηρεάζουν το περιβάλλον τους

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

5'

Σε κύκλο

Με τη σημερινή συνάντηση θα επιδιώξουμε να δούμε πώς θα ήταν ο εαυτός μας αν δεν είχαμε ζήσει και μεγαλώσει στο περιβάλλον που είμαστε, αλλά σε κάποιο άλλο. Να δούμε αν και σε τι βαθμό υπάρχει σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ αυτών των δύο.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

30'

Στερεότυπα και προκαταλήψεις μεταξύ των δύο φύλων και γενικότερα στην αποδοχή διαφορετικών ατόμων.

Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- φύλλα χαρτί A4
- στιλό
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Δραστηριότητα 1

Με τη μέθοδο της "σαλάτας" χωρίστε τα παιδιά σε υποομάδες των 4 έως 5 ατόμων. Ζητήστε από τα παιδιά να φανταστούν και να τοποθετήσουν την ομάδα τους σε μια άλλη κοινωνία στη σημερινή εποχή. Καλό θα ήταν να επιλέξουν κοινωνίες για των οποίων τα μέλη έχουν έντονα στερεότυπα και προκαταλήψεις (π.χ. Αλβανοί, Άραβες, Ινδοί κλπ.).

Ζητήστε τους να περιγράψουν πώς πιστεύουν ότι θα ήταν οι ίδιοι αν είχαν γεννηθεί και μεγαλώσει σε αυτή τη διαφορετική κοινωνία και να καταγράψουν τις διαφορές που θα είχαν σε σχέση με αυτό που είναι σήμερα. Στη συνέχεια η ομάδα μπορεί να συζητήσει και να προσπαθήσει να εξηγήσει πού θα οφείλονταν αυτές οι διαφορές.

Αφού ολοκληρώσουν όλες οι ομάδες, ζητήστε αν μπορούν να απαντήσουν στο ερώτημα "ποιον από τους δύο εαυτούς θεωρούν καλύτερο και γιατί;"

15'

Σε μικρές ομάδες

Όταν όλες οι ομάδες καταλήξουν και παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους, μπορεί να γίνει συζήτηση με κεντρικό άξονα τα ερωτήματα: Μπορεί να γίνει σύγκριση; Συγκρίνονται δύο ανόμοια πράγματα; Ευσταθεί ηθικά μια τέτοια σύγκριση;

Δυσκολίες εφαρμογής

Πιθανόν να προκύψει δυσκολία στη φάση της επιλογής των κοινωνιών που οι υποομάδες θα διερευνήσουν. Είναι σημαντικό να κατανοήσουν τα παιδιά ότι η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να ξεκινήσει από μηδενική βάση. Δηλαδή η προσέγγιση αυτής της κοινωνίας που θα επιλέξουν να πραγματοποιηθεί απαλλαγμένη από στερεότυπα και προκαταλήψεις οποιουδήποτε τύπου. Πρέπει να γίνει προσπάθεια η ομάδα να λειτουργήσει περισσότερο με βιωματικό τρόπο σε συναισθηματικό επίπεδο και όχι σε εγκεφαλικό - φιλολογικό.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

15'

Σε κύκλο

Μπορείτε να κλείσετε τη συνάντηση θέτοντας το εξής ερώτημα στις υποομάδες: Μπορούμε, και μέχρι πού, να επηρεάσουμε και να καθορίσουμε την εξέλιξή μας (λαμβάνοντας υπόψη τον παράγοντα περιβάλλον);

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ζητήστε από τα παιδιά να καταγράψουν στο τετράδιό τους τις αξίες της παρέας τους και να πουν με ποιες συμφωνούν ή διαφωνούν.

3η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Οι κοινωνικοί ρόλοι μου

Προτεινόμενος χρόνος: 1½ ώρα

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να βιώσουν τα παιδιά τους διάφορους ρόλους στους οποίους καλούνται να ανταποκριθούν
- Να εκφραστούν και να μοιραστούν δυσκολίες των ρόλων που βιώνουν τα παιδιά
- Να παρουσιαστούν τρόποι αντιμετώπισης δυσκολιών που μπορεί να είναι κοινοί.

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

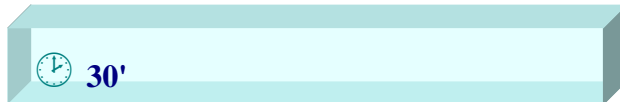
5'

Σε κύκλο

Μπορείτε να ξεκινήσετε τη συνάντηση με τα λόγια του Καζαντζάκη "Ο άνθρωπος που ζει μόνος του ή θεός είναι ή θηρίο". Τελικά όμως κανείς δεν είναι ούτε το ένα ούτε το άλλο. Ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ον και ζει σε μια οργανωμένη κοινωνία. Στο πλαίσιο της έχει μια κοινωνική ζωή που τον αναγκάζει να αποδέχεται και τους διάφορους κοινωνικούς ρόλους που αυτή συνεπάγεται. Έτσι ένα άτομο μπορεί να έχει το ρόλο του παιδιού, του φίλου, του αδελφού, του προϊστάμενου, του υφιστάμενου, του δασκάλου, του αστυνομικού κλπ. Ανά πάσα στιγμή και παράλληλα, μπορεί να υποδύεται πολλούς ρόλους μαζί. Αυτό βέβαια είναι μια πολυσύνθετη κατάσταση που, άσχετα αν λειτουργούμε μέσα σε αυτή ασυνείδητα, είναι αρκετά δύσκολη.

Στη σημερινή μας συνάντηση θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε τους κοινωνικούς μας ρόλους και θα δούμε πώς μπορούμε να διευκολύνουμε τη λειτουργία μας μέσα σε αυτούς.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

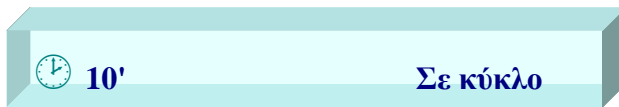
- Σύγκρουση κοινωνικών ρόλων
- Στερεότυπα και προκαταλήψεις στους ρόλους των δύο φύλων

Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- πίνακας
- μεγάλα φύλλα χαρτί
- φύλλα χαρτί A4
- μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων
- στίλο
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Με τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών (brain storm) ζητήστε από τα παιδιά να καταγράψουν τους ρόλους που πιθανώς έχει στη ζωή του ένα άτομο της Γ' Λυκείου με τα δικά τους χαρακτηριστικά. Στη συνέχεια και με τη μέθοδο της ψηφοφορίας ζητήστε από τους μαθητές να επιλέξουν τους 5 ρόλους που πιστεύουν ότι είναι οι σημαντικότεροι.

Ζητήστε από τα παιδιά να σχηματίσουν 5 υποομάδες (όσοι δηλαδή είναι και οι ρόλοι που έχουν επιλέξει). Στη συνέχεια, η κάθε υποομάδα να παρουσιάσει στην ολομέλεια ένα ρόλο με τη μέθοδο του role-playing. Στόχος είναι κάθε ομάδα να αναδείξει μία δυσκολία που προκύπτει από το ρόλο που έχει επιλέξει και πιθανούς τρόπους με τους οποίους την αντιμετώπισε.

Δυσκολίες εφαρμογής

Ο εκπαιδευτικός, κατά τη διάρκεια της συνάντησης, θα πρέπει να δώσει προσοχή ώστε όποιες δυσκολίες εκφραστούν από τα παιδιά να αναφέρονται στο άτομο και όχι στο ρόλο. Π.χ. η δυσκολία που απορρέει από το ρόλο του μαθητή θα πρέπει να αναφέρεται στο πώς τον βιώνει ο έφηβος (π.χ. πιέζεται, έχει άγχος, του λείπει η ξεγνοιασιά) και όχι

στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο μαθητής σήμερα λόγω του εκπαιδευτικού συστήματος κλπ.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Αφού παρουσιάσουν όλες οι υποομάδες τη δουλειά τους στην ολομέλεια, μπορεί να γίνει συζήτηση με βάση τους παρακάτω άξονες:

- α. Η επίγνωση του καθενός από μας μέσα από ποιο ρόλο λειτουργεί κάθε φορά τι θα σήμαινε για τη ζωή του και τις σχέσεις του;
- β. Τους ρόλους τους επιλέγουμε εμείς ή μας τους επιβάλλουν οι άλλοι;
- γ. Αν μπορούμε και μέχρι ποιο σημείο να παρέμβουμε και να επηρεάσουμε τους ρόλους μας

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΗΤΙ

Να γράψουν τα παιδιά στο τετραδιά τους, τους κοινωνικούς ρόλους που έχουν στη ζωή τους. Στη συνέχεια να επιλέξουν δύο ρόλους - τον πιο ευχάριστο και τον πιο δύσκολο- και να εξηγήσουν από πού αντλούν τα ανάλογα συναισθήματα που τους δημιουργεί ο κάθε ρόλος.

4η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Οι αξίες μου (αξίες - σύνδεση με το περιβάλλον)

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να καταγράψουν τα παιδιά τις αξίες τους
- Να αποκαλύψουν και να επεξεργαστούν τυχόν στάσεις και αξίες που δεν ήταν άμεσα ορατές
- Να βοηθηθούν να καθορίσουν τις πλευρές της ζωής τους, που τους είναι σημαντικές
- Να γίνει ένα χρήσιμο άνοιγμα σε κοινωνικές αλλαγές και προσωπική ανάπτυξη

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

Στη σημερινή συνάντηση θα μπούμε σε μια διαδικασία διευκρίνισης των αξιών μας. Θα ερευνήσουμε και θα προσπαθήσουμε ο καθένας για τον εαυτό του να καθορίσει τις πλευρές της ζωής του που είναι σημαντικές γι' αυτόν. Πιθανόν να διαπιστώσουμε ότι πολλές από αυτές είναι κοινές και ότι και κάποιοι άλλοι άνθρωποι έχουν παρόμοιες αξίες και πιστεύω με τα δικά μας. Αυτό μπορεί να μας διευκολύνει να ζητάμε βοήθεια από άλλους σε προσωπικές μας αναζητήσεις και δυσκολίες.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

 30'

- Καταναλωτική συμπεριφορά
- Σύγχρονος τρόπος ζωής και διατροφικές συνήθειες
- Αλκοόλ και διαφήμιση

Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- μεγάλα φύλλα χαρτί
- μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων
- στίλο
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Δραστηριότητα 1

 15'

Ατομικά

Θα βοηθήσει πολύ αν αυτή η άσκηση ανακοινωθεί μερικές ημέρες πριν. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταγράψουν πλευρές της ζωής τους (αξίες, συμπεριφορές, υπάρχοντα κλπ.) που είναι τα πιο σημαντικά γι' αυτούς, σε τρεις κατηγορίες. "Πράγματα που δεν θα τα παρατούσα σε καμία περίπτωση", "Πράγματα που θα παρατούσα για μια καλύτερη κοινωνία", "Πράγματα που θα ήμουν πρόθυμος να μοιραστώ".

20'

Σε μικρές ομάδες

Στη συνέχεια ζητήστε από τα παιδιά να σχηματίσουν ομάδες των 4-5 ατόμων, να συνθέσουν τις απαντήσεις τους και να δημιουργήσουν ένα διάγραμμα τοίχου. Δηλαδή κάθε ομάδα έχοντας στη διάθεσή της 3 μεγάλα φύλλα χαρτί, όσες είναι οι κατηγορίες, ενοποιεί και καταγράφει από το ατομικό στο ομαδικό επίπεδο το υλικό που υπάρχει ανά κατηγορία. Στη συνέχεια, και αφού η ομάδα παρουσιάσει τη δουλειά της, την τοιχοκολλεί.

Η τοιχοκόλληση θα πρέπει να γίνεται ανά κατηγορία. Ξεχωριστά η 1η, ξεχωριστά η 2η και ξεχωριστά σε άλλο τοίχο η 3η. Είναι βοηθητικό κάθε ομάδα να χρησιμοποιεί διαφορετικό χρώμα μαρκαδόρο, ώστε να ξεχωρίζουν και να συνδυάζονται τα χαρτιά της. Στη συνέχεια δώστε χρόνο στην ολομέλεια να περάσει και να διαβάσει το διάγραμμα τοίχου.

Δυσκολίες εφαρμογής

Η όλη διαδικασία επαφίεται στην αυξημένη παραγωγικότητα και δημιουργικότητα που απελευθερώνεται στις ομάδες, όταν απομακρύνεται ο φόβος των σχολίων. Η διευκρίνιση των αξιών είναι ανοιχτή διαδικασία και δεν θα πρέπει να κατακρίνεται. Αν οι άνθρωποι έχουν διαφωνίες, θα πρέπει να ενθαρρύνονται να μοιράζονται αυτές τις απόψεις κάποια άλλη φορά, όχι στο πλαίσιο της συγκεκριμένης συνάντησης που αποσκοπεί στη διευκρίνιση των αξιών. Γι' αυτό από την πλευρά του εκπαιδευτικού χρειάζεται αυστηρή οριοθέτηση και απαγόρευση των σχολίων.

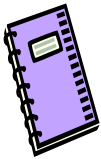
ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Η συνάντηση μπορεί να κλείσει με συζήτηση που θα κινηθεί σε δύο άξονες:

1. Ατομικά: Τι είδα στον εαυτό μου;
 - Τι καινούριο ανακάλυψα που δεν ήξερα ότι σήμαινε τόσα πολλά για μένα;
 - Τι παρατήρησα συγκρίνοντας τις αξίες μου με τις αξίες των άλλων;
 - Μοιάζουν οι αξίες μου με κάποιου άλλου από το οικογενειακό μου περιβάλλον;
2. Ομαδικά: Ποιες αξίες είναι κοινές για όλους και τι σημαίνει αυτό για την ομάδα;
 - Ποιες κατηγορίες αξιών διαφοροποιούνται και τι σημαίνει αυτό για την ομάδα;
 - Τι γίνεται με τη μειονότητα (αν υπάρχει) που αντιπροσωπεύει και πιστεύει διαφορετικές αξίες;

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΗΤΙ

Ζητήστε από τα παιδιά να γράψουν στο τετράδιό τους δύο αξίες που τις συνειδητοποίησαν κατά τη διάρκεια της συνάντησης και άλλες δύο που διαπίστωσαν ότι έχουν κοινές με τα υπόλοιπα παιδιά.

5η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Συγκρούσεις

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να τοποθετήσουν τα παιδιά τον εαυτό τους μέσα στο ιδιαίτερο περιβάλλον στο οποίο ζουν και να καταγράψουν το πλέγμα σχέσεων που υπάρχει σε αυτό
- Να κατανοήσουν τα παιδιά τη διαφορά ανάμεσα στο ιδιαίτερο και στο ευρύτερο περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν
- Να εντοπίσουν και να αναλογιστούν τους τρόπους με τους οποίους αντιδρούν στις καθημερινές διαφωνίες που έχουν
- Να καταλάβουν ότι υπάρχουν πολλοί τρόποι επίλυσης των διαφωνιών, εκτός από τον εκνευρισμό, το θυμό, την υποταγή ή τη φυγή
- Να ενημερωθούν γύρω από την επίλυση συγκρούσεων

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

Στη σημερινή συνάντηση θα διερευνήσουμε το θέμα των σχέσεών μας και ειδικότερα το κομμάτι αυτό των συγκρούσεων. Είναι πολύ χρήσιμο να γίνει κατανοητό από τα μέλη της ομάδας ότι:

1. Μια σύγκρουση είναι αναπόσπαστο μέρος μιας σχέσης δυναμικά εξελισσόμενης. Ανυπαρξία σύγκρουσης σημαίνει ή αδιαφορία/απάθεια για τη σχέση ή τελειότητα επικοινωνίας (περίπτωση δύσκολη).
2. Σε μια σύγκρουση είναι πολύ σημαντικό οι εμπλεκόμενοι να αποδέχονται και να ακούν όλα τα συναισθήματά τους. Όλα είναι χρήσιμα. Δεν υπάρχει κανένα συναίσθημα που να μην πρέπει να νιώθουμε. Όλα είναι μέρος της ανθρώπινης φύσης μας. Η πρόκληση είναι να βρούμε τον κατάλληλο τρόπο να τα εκφράσουμε.
3. Απαραίτητη προϋπόθεση για να υπάρξει οποιοδήποτε βήμα προς την κατεύθυνση της επίλυσης μιας σύγκρουσης είναι να υπάρχει η ειλικρινής διάθεση και θέληση γι' αυτό.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο ανταγωνισμός και οι συγκρούσεις στη σημερινή κοινωνία.

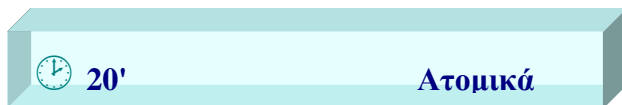
Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- στίλο
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Δραστηριότητα 1

Ζητήστε από τους μαθητές/τριες ο καθένας μόνος του/της αφού βρει ένα δικό του/της μέρος μέσα στο χώρο να σκεφθεί και να απαντήσει με ειλικρίνεια στις ερωτήσεις του ανάλογου κεφαλαίου στο τετράδιό του/της. Διευκρινίστε ότι δεν θα τα παρουσιάσουν στην ομάδα μετά κι ότι είναι μόνο προς ατομική τους χρήση.

Οι ερωτήσεις είναι:

1. Σκέψου μια σύγκρουση που είχες κάποτε την οποία επέλυσες και ένιωσες καλά για το πώς επιλύθηκε.
2. Πώς την επέλυσες; Τι σκέψεις έκανες που σε βοήθησαν στην επίλυση;
Αυτή η συμπεριφορά σου τι πεποιθήσεις, πιστεύω, αξίες θεωρείς ότι συμπεριλάμβανε;
3. Σκέψου μια σύγκρουση που δεν επέλυσες. Προσπάθησες να εφαρμόσεις τις ίδιες αξίες/πεποιθήσεις; Αν όχι, γιατί; Τι την έκανε διαφορετική από την προηγούμενη;
Προσπάθησε να εφαρμόσεις τις ίδιες αξίες/πεποιθήσεις. Τι συμβαίνει τότε;
4. Αν και το προηγούμενο δεν απέδωσε, τότε:

- Με ποιο τρόπο και σύστημα αξιών, πεποιθήσεων, πιστεύω, θεωρείς ότι θα μπορούσες να επιλύσεις αυτή τη σύγκρουση;

Όταν τα παιδιά ολοκληρώσουν, ζητήστε τους να σχηματίσουν ζευγάρια, με άτομα της εμπιστοσύνης τους από την ομάδα, με τα οποία μπορούν να μοιραστούν προσωπικά τους βιώματα.

Ζητήστε από τα ζευγάρια να εκφράσουν:

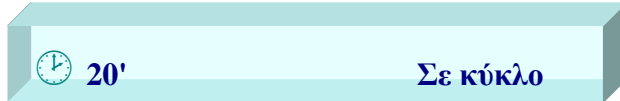
- Πώς αισθάνονται μετά την άσκηση;
- Να ανταλλάξουν/μοιραστούν τις μεθόδους και ιδιαίτερα τις πεποιθήσεις/πιστεύω/αξίες, που ανακάλυψαν ότι τους βοήθησαν στην επίλυση των συγκρούσεών τους.
- Πόσο εύκολο ή δύσκολο τους είναι να το εφαρμόζουν;

Δυσκολίες εφαρμογής

Η δυσκολία της συνάντησης είναι να καταφέρουν οι μαθητές να σκέφτονται σε επίπεδο διεργασίας και όχι σε επίπεδο συμπεριφοράς. Δηλαδή στην ερώτηση 2 της 1ης δραστηριότητας πιθανές απαντήσεις επί της διεργασίας είναι: ας μη δείξω εγωισμό, θέλω να την παλέψω αυτή τη σχέση, για να είμαι ειλικρινής, κάπου φταίω και εγώ, θα αγωνιστώ γι' αυτή τη σχέση. Οι απαντήσεις σε επίπεδο συμπεριφοράς είναι : πήγα στην

καφετέρια και ήπιαμε μαζί καφέ, την πήρα με το μηχανάκι και την πήγα στο φροντιστήριο.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Στην ολομέλεια μπορεί να γίνει συζήτηση με βάση τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Πώς τους φάνηκε η άσκηση και τι συναισθήματα ένιωσαν;
- Τι τους δυσκόλεψε περισσότερο;
- Τι κέρδισαν από τη συνάντηση;

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ζητήστε από τα παιδιά να περιγράψουν μια σύγκρουση που δεν επέλυσαν και να εφαρμόσουν σε αυτή όσα έμαθαν στη σημερινή συνάντηση.

6η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Τα πρότυπά μου και πώς με επηρεάζουν

Προτεινόμενος χρόνος: 1¹/₂ ώρα

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να εντοπίσουν και να εκφράσουν τα παιδιά τα πρότυπά τους
- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά το μέγεθος της επιρροής που δέχονται από τα διάφορα πρότυπά τους
- Να αξιολογήσουν τις θετικές και αρνητικές επιπτώσεις που έχουν αυτά τα πρότυπα στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

5'

Σε κύκλο

Σε αυτή τη συνάντηση θα επιδιώξουμε να αναζητήσουμε τα πρότυπά μας και, τοποθετώντας τον εαυτό μας δίπλα τους, θα προσπαθήσουμε να δούμε τις ομοιότητες/διαφορές μας και κυρίως τις επιρροές που έχουμε δεχθεί από αυτά.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

30'

- Αλκοόλ και διαφήμιση
- Καταναλωτική συμπεριφορά

- Αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου

Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

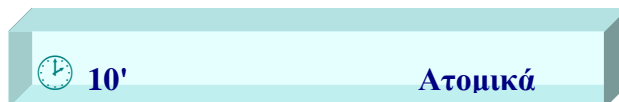
- πίνακας
- φύλλα χαρτί A4
- μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων
- στίλο
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Δραστηριότητα 1

Ζητήστε από τα παιδιά να χωριστούν ελεύθερα σε μικρές ομάδες (χωρίς δική σας παρέμβαση) αγοριών-κοριτσιών και αφού καταγράψουν σε μια λευκή σελίδα χαρτί μερικά πρότυπα που έχουν, να εντοπίσουν τα κοινά χαρακτηριστικά που έχουν με αυτά. Όταν όλες οι ομάδες κάνουν την παρουσίασή τους, θα έχουμε πλέον διαμορφώσει τον πίνακα με τα χαρακτηριστικά που συγκεντρώνει ένα πρότυπο.

Μπορείτε να ζητήσετε από όποιο παιδί θέλει να κάνει μια σύγκριση του ατόμου του με το πρότυπο και να πει πώς νιώθει από αυτή τη σύγκριση. Στο τέλος μπορεί να τεθεί το

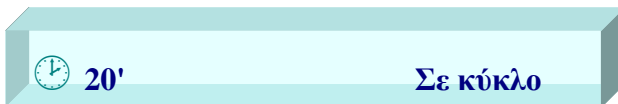
ερώτημα στην ομάδα πόσο ρεαλιστικό είναι όλα αυτά τα χαρακτηριστικά να τα συγκεντρώνει ένα μέσο άτομο και τελικά πόσοι άνθρωποι μπορούν να τα έχουν;

Στη συνέχεια ζητήστε από τα παιδιά να επιστρέψουν στις ομάδες τους και να απαντήσουν στα παρακάτω ερωτήματα:

- Πώς επιδρούν τα πρότυπα στη ζωή τους;
- Με ποιους τρόπους μπορούν να αντισταθούν στις επιρροές που δέχονται από τα διάφορα πρότυπα της σημερινής κοινωνίας;

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Η συνάντηση κλείνει με παρουσίαση των συμπερασμάτων και συζήτηση με βάση τους προτεινόμενους τρόπους αντιμετώπισης της επιρροής από τα πρότυπα.

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ζητήστε από τα παιδιά να περιγράψουν την αγαπημένη τους ταινία ή βιντεοκλίπ και να εντοπίσουν τα πρότυπα που προωθεί και σε ποιο βαθμό τους έχει επηρεάσει.

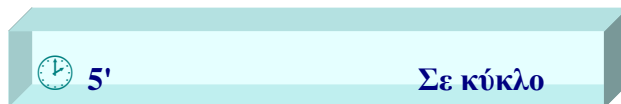
7η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Οι αλλαγές στη ζωή μου και πώς τις αντιμετωπίζω (διαχείριση συναισθημάτων - δυσκολιών)

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να διερευνήσουν τα παιδιά τις επιπτώσεις που έχουν οι διάφορες αλλαγές που συντελούνται στη ζωή τους στον συναισθηματικό τους κόσμο
- Να καταγράψουν τα συναισθήματα που τους προκαλούν αυτές οι αλλαγές
- Να εντοπίσουν τρόπους με τους οποίους μπορούν να διερευνήσουν τις συνέπειες που έχουν οι αλλαγές στη ζωή τους

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

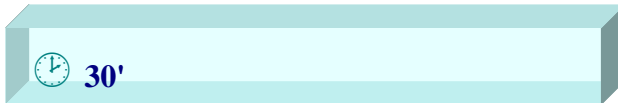

Το θέμα που θα διαπραγματευθούμε σήμερα είναι οι αλλαγές που γίνονται στη ζωή μας, είτε το θέλουμε και το επιδιώκουμε είτε συμβαίνουν από μόνες τους. Οι αλλαγές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της πορείας μας στη ζωή. Μπορεί να ονομάζονται εξέλιξη, μεγάλωμα ή ακόμη και οπισθοδρόμηση καμιά φορά. Σημασία έχει ότι τελικά στη ζωή μας δεν υπάρχει κάτι που να παραμένει στάσιμο και να μην αλλάζει. Και αν τελικά δεχθούμε ότι η αλλαγή είναι βασικό συστατικό στη ζωή μας, τι σημαίνει αυτό για μας; Πώς βιώνουμε την αλλαγή; Τι συναισθήματα μας δημιουργεί; Μας είναι ευχάριστη

ή δυσάρεστη; Μας ενθαρρύνει ή μας δυσκολεύει στη ζωή μας και πώς τελικά τη διαχειριζόμαστε;

Αυτά τα ερωτήματα θα σκεφτεί ο καθένας για τον εαυτό του και θα προσπαθήσει να δώσει απάντηση για τον ίδιο μέσα από τη σημερινή συνάντηση.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Σεξουαλική αγωγή
- Χρήση ουσιών

Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων
- στίλο
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Δραστηριότητα 1: Α Λ Λ Α Γ Η

Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν και να γράψουν το καθένα μια ακροστιχίδα με τη λέξη ΑΛΛΑΓΗ. Στη συνέχεια αφού χωριστούν σε ομάδες ζητήστε να καταλήξουν, έτσι ώστε η κάθε ομάδα να παρουσιάσει αυτό που την αντιπροσωπεύει καλύτερα.

15'

Σε μικρές ομάδες

Αφού οι ομάδες παρουσιάσουν τη δουλειά τους, σχηματίζονται εκ νέου τόσες ομάδες όσα είναι τα γράμματα της ακροστιχίδας (δηλαδή 6 ομάδες). Κάθε ομάδα επιλέγει ένα γράμμα και κατ'επέκταση την αντίστοιχη λέξη. Μέσα στις μικρές ομάδες μπορεί να συζητηθεί:

- Τι συναισθήματα δημιουργεί στον καθένα η συγκεκριμένη λέξη;
- Σε τι εμπειρίες αλλαγών τον παραπέμπει;
- Πώς τις διαχειρίστηκε τότε;
- Πώς πιστεύει ότι θα αντιδρούσε τώρα; Το ίδιο, διαφορετικά και γιατί;

10'

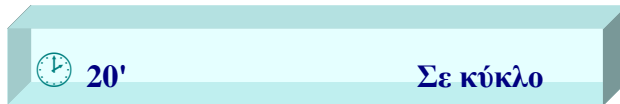
Σε κύκλο

Στο τέλος η ομάδα μπορεί να καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα και να τα παρουσιάσει στην ολομέλεια με όποιο τρόπο θέλει.

Δυσκολίες εφαρμογής

Είναι σημαντικό να τονίσετε στα παιδιά και να τα ενισχύσετε, να μην αντιμετωπίσουν το θέμα φιλολογικά / εννοιολογικά, αλλά να το προσεγγίσουν μέσα από συναισθηματικό πρίσμα, με βάση τις εμπειρίες τους. Ένας τρόπος που θα βοηθούσε προς αυτή την κατεύθυνση είναι να καταθέσετε κι εσείς (ο/η εκπαιδευτικός) μια σχετική προσωπική σας εμπειρία.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Στο τέλος το κάθε παιδί μπορεί:

- να εκφράσει το πώς νιώθει απέναντι στις αλλαγές που του συμβαίνουν
- να πει για κάτι που το άγγιξε και του δημιούργησε ενδιαφέρον για τη συνάντηση
- αν θέλει να μοιραστεί μια εμπειρία του σχετικά με κάποια αλλαγή στη ζωή του, πώς τη διαχειρίστηκε τότε, αν ήταν συναισθηματικά δύσκολο και πώς θα την αντιμετώπιζε τώρα.

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΗΤΙ

Ζητήστε από τα παιδιά να καταγράψουν στο τετράδιό τους τις σημαντικότερες αλλαγές που βίωσαν τον τελευταίο χρόνο και αυτές που προβλέπουν ότι θα υπάρξουν στον επόμενο. Τι δυσκολίες περιμένουν να αντιμετωπίσουν από αυτό και πώς θα τις ξεπεράσουν;

8η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Το μέλλον μου και πώς το αντιμετωπίζω (λήψη αποφάσεων - υπευθυνότητα)

Προτεινόμενος χρόνος: 1½ ώρα

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να κατανοήσουν τα παιδιά τη σημασία της λήψης αποφάσεων στη ζωή τους
- Να ερευνήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή των αποφάσεών τους
- Να συνειδητοποιήσουν το βαθμό της ευθύνης τους στη διαμόρφωση του μέλλοντος τους

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

5'

Σε κύκλο

Στη σημερινή συνάντηση θα δούμε πόσο σημαντικό είναι για το άτομο να έχει χαράξει πορεία στη ζωή του και να κατευθύνεται προς ένα συγκεκριμένο στόχο που ο ίδιος έχει θέσει και πως χωρίς στόχο το άτομο είναι σαν ακυβέρνητο σκάφος, έρμαιο των κυμάτων.

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

30'

- Επιλογή κατεύθυνσης σπουδών
- Επαγγελματικός προσανατολισμός

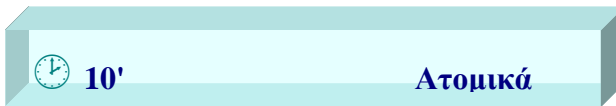
Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων
- στιλό
- το ατομικό τους τετράδιο

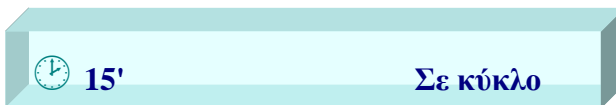
Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Δραστηριότητα 1

Ζητήστε από τα παιδιά να καταγράψουν 2-3 δραστηριότητες που τις κάνουν έχοντας συγκεκριμένο στόχο και άλλες 2-3 που "όπως πιστεύουν" τις κάνουν χωρίς κάποιο συγκεκριμένο στόχο. Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αυτής της δραστηριότητας είναι να γίνει σαφές στα παιδιά πόσο σημαντικό είναι να κάνουν κάτι και να ξέρουν γιατί το κάνουν αντί να λειτουργούν άσκοπα. Επίσης να συνειδητοποιήσουν ότι, σχεδόν πάντα, πίσω από κάθε δραστηριότητα υπάρχει κάποιος στόχος, έστω και αν αυτός είναι καλυμμένος.

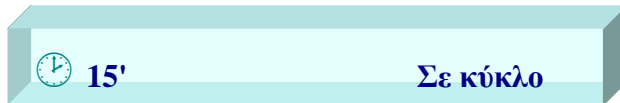
Δραστηριότητα 2: "Όραμα"

Ζητήστε από τα παιδιά να συμπληρώσουν στο ανάλογο κεφάλαιο του τετραδίου τους τέσσερα πράγματα που θέλουν να έχουν πετύχει (σε ρεαλιστική βάση) στη ζωή τους σε 10 χρόνια από σήμερα. Αφού το ολοκληρώσουν, βοηθήστε τα παιδιά να σχηματίσουν

μικρές ομάδες και να συζητήσουν τις επιλογές τους και πόσο εύκολες ή δύσκολες τους φαίνονται. Στη συνέχεια να πουν στα άλλα μέλη της μικρής ομάδας ποιο στόχο επιλέγουν ως τον πιο σημαντικό. Να εξηγήσουν στους άλλους γιατί είναι ο πιο σημαντικός.

Δραστηριότητα 3: "Επίτευξη στόχων"

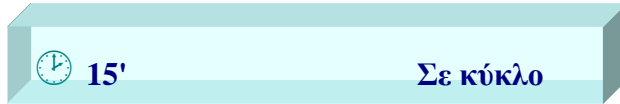

Παραπέμψτε τα παιδιά στην αντίστοιχη σελίδα του τετραδίου τους και ζητήστε τους να συμπληρώσουν το στόχο που επέλεξαν και να γράψουν ο καθένας το σχεδιασμό για την επίτευξή του. Όταν ολοκληρώσουν, κάθονται όλοι μαζί στον μεγάλο κύκλο και παρουσιάζουν το στόχο και το σχέδιο δράσης τους.

Δυσκολίες εφαρμογής

Πιθανόν να αντιμετωπίσετε (οι εκπαιδευτικοί) δυσκολίες από τη μεριά των παιδιών στο να θέσουν προσωπικούς στόχους. Σε αυτή τη φάση της συνάντησης θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας το ενδεχόμενο αυτή η δυσκολία να είναι μια συνειδητή άρνηση με στόχο να καλυφθεί η πραγματική δυσκολία που είναι η έκφραση πιο προσωπικών θεμάτων που απορρέει από την κοινοποίησή τους.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Ενθαρρύνετε τα παιδιά να μιλήσουν για τους μελλοντικούς τους στόχους, για το πόσο αισιόδοξα ή απαισιόδοξα είναι σχετικά με την επίτευξή τους και κυρίως να μιλήσουν συγκεκριμένα για το δικό τους μερίδιο ευθύνης στην πραγματοποίησή τους.

Ζ. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ζητήστε από τα παιδιά να επιλέξουν ένα στόχο που θεωρούν σημαντικό και να προετοιμάσουν το προσωπικό σχέδιο δράσης στην αντίστοιχη σελίδα του τετραδίου τους.

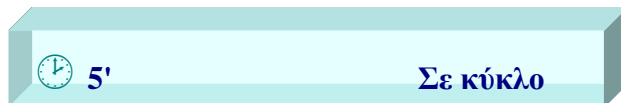
9η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Τι κάνω με τον ελεύθερο χρόνο μου (διαχείριση ελεύθερου χρόνου)

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να κατανοήσουν τα παιδιά την αξία του ελεύθερου χρόνου
- Να διερευνήσουν τις δυνατότητες που τους προσφέρονται από το περιβάλλον τους για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου
- Να αξιολογήσουν τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται τον ελεύθερο χρόνο τους με στόχο τη βελτίωσή του

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

Στη σημερινή συνάντηση θα ασχοληθούμε με ένα είδος εν ανεπαρκεία. Ένα "αγαθό" που συνεχώς γίνεται πιο σπάνιο και πιο πολύτιμο. Θα ασχοληθούμε με τον "ελεύθερο χρόνο". Ας μην μπούμε σε διαδικασία συζήτησης γιατί είναι τόσο λίγος για όλους μας. Ας δούμε τι κάνουμε με αυτόν τον ελεύθερο χρόνο που έχουμε στη διάθεσή μας. Τελικά τον εκμεταλλευόμαστε και τον απολαμβάνουμε ή γίνεται πηγή προβλημάτων;

Γ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

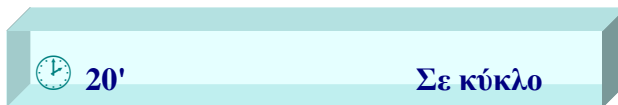
- Αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου και εξαρτήσεις
- Δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου

Δ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- πίνακας
- στίλο
- το ατομικό τους τετράδιο

Ε. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Μπορείτε να ξεκινήσετε το κύριο μέρος της συνάντησης θέτοντας στα παιδιά τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Σας έχει τύχει να περιμένετε με ανυπομονησία ένα συγκεκριμένο απόγευμα ή ημέρα, επειδή δεν είχατε καμία δέσμευση και θα μπορούσατε να το περάσετε όπως εσείς θέλετε; Όταν όμως περάσει να μένετε με ένα άσχημο συναίσθημα γι' αυτό;
- Πώς ακριβώς νιώθατε και τι πιστεύετε ότι συνέβη και έχετε αυτά τα άσχημα συναισθήματα;

Στη συνέχεια μπορείτε να συγκεντρώσετε τις απαντήσεις των μαθητών και να γίνει μια μικρή συζήτηση-μοίρασμα με βάση αυτές. Κατόπιν ζητήστε από τα παιδιά να διαβάσει το καθένα ξεχωριστά την περίπτωση του Κώστα, η οποία υπάρχει στην αντίστοιχη σελίδα του τετραδίου για το μαθητή.

Η ιστορία-περίπτωση του Κώστα

Ο Κώστας είναι μαθητής της Γ' Γυμνασίου και είναι ένας μέσος μαθητής. Πηγαίνει φροντιστήριο για τα μαθήματα του σχολείου, αγγλικά δύο φορές την εβδομάδα και άλλες δύο φορές την εβδομάδα στο ωδείο για να μάθει αρμόνιο. Αποτέλεσμα όλων αυτών είναι όλα τα απογεύματά του να είναι κλεισμένα και να μην έχει σχεδόν καθόλου ελεύθερο χρόνο.

Από την περασμένη εβδομάδα γνώριζε ότι αυτή την Πέμπτη, λόγω κάποιων συγκυριών και ακυρώσεων του μαθήματος των αγγλικών, το απόγευμά του θα είναι εντελώς ελεύθερο να το περάσει όπως αυτός ήθελε. Έτσι έκανε όνειρα για το πώς και πόσο ωραία θα περάσει. Όταν όμως ήρθε το απόγευμα της Πέμπτης, δεν ήξερε τι να κάνει. Πήγε στο "Fast-Food", αλλά δεν βρήκε κανέναν. Στη συνέχεια πήγε στο γήπεδο για μπάσκετ, αλλά ήδη είχαν αρχίσει και σε λίγο θα τελείωνε ο αγώνας κι έτσι δεν τον έβαλαν στην ομάδα. Τελικά πήγε στο σπίτι και είδε ένα έργο που έτυχε να προβάλλεται εκείνη την ώρα. Όταν τελείωσε το έργο -γύρω στις 12:00- πήγε στο δωμάτιό του με άσχημη διάθεση και στόχο να ακούσει τουλάχιστον το τελευταίο CD που αγόρασε.

15'

Σε μικρές ομάδες

Σε μερικές ομάδες οι μαθητές συζητούν με βάση τα παρακάτω ερωτήματα:

- Πώς αισθάνεται ο Κώστας;
- Τί σκέφτεται ο Κώστας;
- Ποια φαντάζεστε ότι θα είναι η συνέχεια της ιστορίας;

Στη συνέχεια ένας εκπρόσωπος από κάθε ομάδα παρουσιάζει τα σημεία στα οποία επικεντρώθηκε η συζήτηση για την περίπτωση του Κώστα

Δυσκολίες εφαρμογής

Η δυσκολία της συνάντησης έγκειται σε αυτό που αναφέρεται και στην εισαγωγή, να κρατηθεί δηλαδή η συζήτηση στο πώς διαχειριζόμαστε τον ελεύθερο χρόνο μας, κυρίως με βάση τις συναισθηματικές μας ανάγκες και όχι να μπούμε σε μια διαδικασία φιλολογικής συζήτησης γύρω από το γιατί διαθέτουμε τόσο λίγο ελεύθερο χρόνο.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

20'

Σε κύκλο

Όλη η ομάδα συζητά με αφορμή την περίπτωση του Κώστα:

1. Πόσο απέχει από την πραγματικότητα μια τέτοια ιστορία;
2. Για ποιους λόγους πιστεύουν ότι εξελίχθηκε έτσι άσχημα το απόγευμα;
3. Διαχειρίζονται σωστά ή απλώς ξοδεύουν τον ελεύθερο χρόνο τους;

4. Πώς διαχειρίζονται τον ελεύθερο χρόνο τους;
5. Πόσο γνωρίζουν τις δυνατότητες που έχουν για αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους (τι τους προσφέρει η περιοχή κλπ.);

Z. ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ζητήστε από τα παιδιά να διερευνήσουν την ευρύτερη περιοχή στην οποία μένουν και να καταγράψουν τις δυνατότητες που τους παρέχει για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους (πολιτιστικά, αθλητικά κλπ.). Στόχος είναι να συγκεντρώσουν τις πληροφορίες και να τις τοιχοκολλήσουν στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης τους, έτσι ώστε να υπάρξει αλληλοπληροφόρηση.

10η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ: Αξιολόγηση - κλείσιμο ομάδας

Προτεινόμενος χρόνος: 1¹/₂ ώρα

A. ΣΤΟΧΟΙ

- Να αξιολογήσουν τα παιδιά την εμπειρία τους από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα
- Να μάθουν τη διαδικασία και τη χρησιμότητα της αξιολόγησης (αξιολόγηση σε αντιδιαστολή με την κριτική)

B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ

10'

Σε κύκλο

Ολοκληρώνοντας αυτό τον κύκλο μάθησης, θα προσπαθήσουμε να δούμε πώς εκτιμούμε αυτό που έγινε σε όλες τις συναντήσεις.

Με ποιο τρόπο δουλέψαμε, τι μάθαμε, τι άξιζε, τι ήταν αυτό που μας άρεσε, τι ήταν αυτό που δεν μας άρεσε, τι μας δυσκόλεψε, πως νιώσαμε ως μέλη μιας συγκεκριμένης ομάδας που είχε συγκεκριμένους στόχους και δέσμευση. Θα δούμε ποια είναι η αξία της αξιολόγησης και τα οφέλη της.

Τονίστε ότι αν και είναι δύσκολο, η αξιολόγηση και η εκτίμηση είναι πολύ σημαντικοί παράγοντες για τη μελλοντική εφαρμογή ενός ανάλογου εκπαιδευτικού κύκλου.

Γ. ΥΛΙΚΑ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ

- Μεγάλα φύλλα χαρτί
- Φύλλα χαρτί A4
- Μαρκαδόροι διαφόρων χρωμάτων
- Στιλό

Δ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Δραστηριότητα 1: "Διαδρομές"

Ζητήστε από τα παιδιά (με δική τους ευθύνη) να σχηματίσουν 4-5 μικρές ομάδες και κάθε ομάδα να επιλέξει ένα μέσο μαζικής μεταφοράς (αυτοκίνητο, τρένο, λεωφορείο, αεροπλάνο, πλοίο). Στη συνέχεια ζητήστε από κάθε ομάδα, αφού αποτραβηχτεί σε ένα σημείο της αίθουσας, να περιγράψει τη διαδρομή της μέσα από τις συναντήσεις του προγράμματος αγωγής υγείας. Κάθε συνάντηση θα είναι και ένας σταθμός στη διαδρομή κάθε μεταφορικού μέσου. Αυτή τη διαδρομή μπορούν τα παιδιά να την περιγράψουν με λέξεις ή με εικόνες (ακόμα και να την παίξουν). Στο τέλος ζητήστε από τις ομάδες να παρουσιάσουν τη δουλειά τους στη μεγάλη ομάδα, έχοντας δώσει έναν τίτλο σε αυτή.

20'

Σε μικρές ομάδες

Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης, δώστε χρόνο στις μικρές ομάδες να ανταλλάξουν ευχές μεταξύ τους προσαρμοσμένες στη διαδρομή και το μεταφορικό μέσο κάθε ομάδας.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ - ΚΛΕΙΣΙΜΟ

30'

Ατομικά

Μοιράστε στα παιδιά το έντυπο αξιολόγησης και ζητήστε τους να το συμπληρώσουν. Τέλος ζητήστε από κάθε παιδί ξεχωριστά να εκφράσει σύντομα ένα πράγμα που το ευχαρίστησε και ένα που το δυσκόλεψε στη διάρκεια αυτών των συναντήσεων και ένα συναίσθημα που νιώθει τώρα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕ.Θ.Ε.Α. - TACADE: «Δεξιότητες για παιδιά του Δημοτικού», Αθήνα 1998.

Carrel, Susan: Group Exercises for Adolescents: A Manual for Therapists,

California: Sage Publications, 1993.